

вартість підключення у відсотках до доходів населення – 525,2% проти 344,3%.

Факторами, що гальмують розвиток міжнародної торгівлі є: часові витрати на оформлення документів при експорті – 96 годин проти 27,9 у Європі та Центральній Азії; вартість оформлення документів – 292 дол. США проти 113,8 дол. США; часові витрати на оформлення імпорتنих документів – 168 годин проти 27,3; та вартість оформлення імпорتنих документів – 212 дол. США проти 94,7 дол. США [1].

У цілому значна кількість іноземних бізнес-структур після початку політичної та економічної криз почали скорочувати або припиняти свою діяльність в Україні. Особливо масштабного характеру цей процес набув у банківській сфері. У 2018 р. українська економіка почала зростати повільніше, на відміну від світової, що вплинуло на погіршення ситуації та девальвацію національної валюти, незважаючи на проведення пенсійної, освітньої та медичної реформ. У 2019 р. очікується погіршення економічної ситуації в зв'язку з поверненням боргу МВФ та загостренням політичної ситуації – напередодні президентських та парламентських виборів.

Література:

1. Doing Business-2018 / Оцінка Бізнес Регулювання України. – Режим доступу: <http://russian.doingbusiness.org/data/exploreconomies/ukraine>

Ю.А. Маначинська, канд. екон. наук, доц. (ЧТЕІ КНТЕУ, Чернівці)

В.І. Євдошак, канд. екон. наук, доц. (ЧТЕІ КНТЕУ, Чернівці)

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В АКТУАРНУ ЕПОХУ

Для забезпечення сталого розвитку вітчизняних підприємств вагому роль відіграє ефективна система організації бухгалтерського обліку та аналізу. Новації все дедалі характерніші і для сфери обліково-аналітичного забезпечення управління вітчизняними суб'єктами господарювання. Першочергово вони викликані новою актуарною епохою, як для країн європейського співтовариства, так і для України.

Проте задля того, щоб національна облікова система вийшла за

рамки традиційних підходів, слід готувати якісних фахівців у цій сфері. За даними офіційних міжнародних рейтингових видань саме професія актуарія стає дедалі престижнішою на ринку праці. Активізацію процедури підготовки фахівців даного профілю в Україні слід розпочинати із вищих навчальних закладів, шляхом внесення відповідних змін до робочих навчальних планів при підготовці фахівців за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». Мова йде про необхідність в активному впровадженні при підготовці майбутніх бухгалтерів таких дисциплін, як: «Актуарна математика», «Актуарний облік», «Актуарна фінансова звітність». Зрозуміло, якщо бухгалтер володітиме знаннями з актуарного обліку, то він буде більш затребуваним на ринку праці.

Вітчизняний нормативний простір безпосередньо регламентує основні аспекти провадження актуарної діяльності в Україні. Перш за все мова йде про такі законодавчі документи, як Кваліфікаційні вимоги до осіб, які можуть займатися актуарними розрахунками, які затверджені Розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (НАЦКОМФІНПОСЛУГ) № 3519 від 08 лютого 2005р. [1], а також Положення про навчання, перепідготовку, підвищення кваліфікації та складання екзаменів особами, які провадять діяльність на ринках фінансових послуг, яке затверджене розпорядженням НАЦКОМФІНПОСЛУГ № 183 від 25.12.2003р. [2].

Зарубіжний досвід свідчить, що для одержання актуарієм ліцензії на здійснення своєї діяльності протягом трьох років слід здати 4 кваліфікаційні екзамени, щодо отримання безстрокової ліцензії на провадження актуарної діяльності слід здати 8 екзаменів з 14-ти [3].

Актуарне облікове забезпечення створює ефективну інформаційну основу для побудови дієвої системи управління вітчизняними суб'єктами господарювання. Перш за все, це викликано тим, що облікова інформація із системи актуарного обліку відображає перспективу зміни економічної вартості підприємства. У попередніх наших дослідженнях мова йшла про 3D-формат сучасного актуарного облікового вчення, проте для актуарної епохи, на нашу думку, все більш характерним стає такий формат представлення облікової інформації, який комплексно враховує діяльність суб'єкта господарювання не лише у просторі, але й часі, тобто мова йде про формат «3D + час (перспективний часовий лаг)». В сучасних умовах такий підхід до відображення облікових даних слід характеризувати, як 4D, а у свою чергу «4D + актуарна інформація» варто трактувати, як 5D.

На нашу думку, майбутні інновації в системі обліку, передбачатимуть комплексну автоматизацію процесу актуарного обліку у форматі 5D, що надасть змогу оперувати з великими масивами облікових даних та визначати перспективу зміну потенціалу розвитку бізнесу на основі основних генераторів його вартості.

Тобто обліково-аналітичне забезпечення сталого розвитку підприємств України в актуарну епоху повинно будуватися на фундаменті інноваційного актуарного обліку, що у свою чергу потребує структурної переорієнтації підходів при підготовці майбутніх бухгалтерів. Сучасний обліковець повинен володіти ти не лише теоретичним та практичними аспектами організації та методики бухгалтерського обліку, але й практичними навичками здійснення актуарних розрахунків та безпосередньої організації й ведення актуарного обліку. Такий підхід сприятиме поступальному відродженню вітчизняного бізнесу, шляхом створення ґрунтовної інформаційної наповненості облікового забезпечення управління ним крізь призму актуарної звітності, що у свою чергу, сприятиме зростанню їх інвестиційної привабливості.

Список використаних джерел:

1. Кваліфікаційні вимоги до осіб, які можуть займатися актуарними розрахунками : Розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг № 3519 від 08 лютого 2005р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0265-05>

2. Положення про навчання, перепідготовку, підвищення кваліфікації та складання екзаменів особами, які провадять діяльність на ринках фінансових послуг: Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг № 183 від 25.12.2003р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0122-04>

3. Щеглова Е.Н. Новая актуарная эра в Украине. Переход на новые стандарты / Е.Н. Щеглова // Инвестгазета. – №5. – 2010 / [Электронный ресурс]. – доступ: https://www.google.ru/search?newwindow=_.WotnkF_yE8